

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

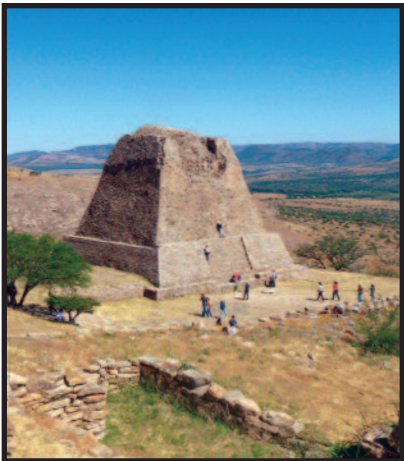
KETVIRTADIENIS–THURSDAY, BALANDŽIO – APRIL 26, 2018 • Vol. CIX NR. 50

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-25-2018

ŠIAME NUMERYJE:

Meksika: artima ir nepažįstama – 6 psl.

Prisimintas
prof. dr. J. Račkauskas – 11 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Prof. L. Mažylis nepailsdamas dalino autografus susitikimo dalyviams.
Jono Kuprio nuotraukos

Ieškoti gali kiekvienas

VILMA KAVA

Susirinkusiuosius domino viskas: ir „MD Baltic“ susivienijimo savininko Dariaus Mockaus pažadėtas milijonas suradusiam Lietuvos Nepriklausomybės aktą, ir Vilniaus universiteto profesoriaus istoriko Alfredo Bumblausko pozicija, ir Aktą pasirašusių signatarų patikimumas, o labiausia – ko toliau ieškoti, ir svarbiausia – kur.

Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) profesorius Liudas Mažylis Lietuvos išmyme tapo akimirksniu. Prieš metus jo surastas Lietuvos Nepriklausomybės Akto originalas suvienijo lietuvius: dokumentas įrodė, kad mes neabejotinai esam Valstybė.

Balandžio 21 dieną VDU profesorius Liudas Mažylis viešėjo kunigo Liudo Miliausko vadovaujamoje lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijoje Čikagoje ir susirinkusiems nuoširdžiai bei detalčiai pasakojo Akto suradimo aplinkybes.

Džiugu, kad Tėviškės parapija, kurioje tikinčiųjų skaičius vis didėja, tampa dar vienu rimtu lietuviškos kultūros židiniu Čikagoje. Gegužės mėnesį jau suplanuotas susitikimas su filosofu ir poetu Liutauru Degėsiu, o rugsėjo mėnesį – su Lietuvos piligrimų bendrijos pirmininku Dariumi Liutiku.

Vokietijos paskolintas Nepriklausomybės aktas dabar penkeriems metams patikėtas eksponuoti Lietuvoje. Jis saugomas Signatarų namuose Vilniuje. Profesoriumi Liudui Mažyliui svarbu, kad Aktas atvažiuotų ir į Kauną, tik svarstoma, kada. Jis patvirtino susirinkusiems: tai visai realu. Jo žodžiais, Panevėžys taip pat sako: ir mes nusipelnę eksponuoti Aktą savo mieste.

Šių metų vasario mėnesį vykusioje Knygų mugėje visas keturias dienas prie prof. Liudo Mažylio stovėjo eilės laukiančiųjų autografų. Tautos herojus parašė veiksmo dokumentikos knygą „99 metai po įvykio“, kur istoriniai faktai derinami su fantazija. Profesorius sakė, mugės metu pasirašė 1 300 knygų, visas vienu rašikliu, kuris pabaigoje ir sulūžo.

– 2 psl.

Lietuviai lėtai, bet keičiasi

Technika buvo priimama palankiai.

VITALIUS ZAIKAUSKAS

Visai neseniai Lietuvoje pasirodė naujausia žinomo istoriko ir rašytojo **Gedimino Kulikausko** knyga „Lietuvio kodas. Įpročiai ir būdas senovės lietuvių prieš 100 metų“.

Neprireiks nei šimtmečio, kad mūsų ainiams daugelis dabartinių lietuvių gyvenimo įpročių, poelgių ar pažiūrų atrodys keisti, juokingi ir sunkiai suprantami...”

Knygos autorius Gediminas Kulikauskas

„Slenkant dešimtmečiams lietuvių kodas keitėsi ne tiek ir daug”.

„Kaip ir kiek senovinio tautinio charakterio bruožai tebedaro įtaką šių dienų gyvenimui. Tad šioje knygoje ir bus ieškoma lietuviško nacionalinio charakterio šaknų maždaug šimtmečio senumo klostuose. Nors šimtmetis čia, žinoma, sąlygiškas dalykas – šį tą atrasime net viduramžiuose, o kai kas pažįstamo puikiai matyti ir vėlyvojo tarpukario tautiečių elgsenoje”, – rašoma knygos įžangoje

– 3 psl.

Išmintingas sūnus – džiaugsmas tėvui, kvailas sūnus – skausmas motinai – Pat.10,1.

Turėkime savigarbos. Nepraraskime sveiko proto. Nepradėkime kvailioti.

Pinigai dėžėje

Kai žiniasklaidos puslapiuose ir televizijos eteriuose piktai kritikuojamas Eligijus Masiulis, iš „MG Baltic“ paėmęs kartoninėje dėžėje per 100 tūkst. eurų grynaisiais, – suprantama. E. Masiuliui nejučiai nei gailesčio, nei užuojautos net tada, kai jis pareiškė tik skolinę pinigų. Bet kuriuo atveju toks privačios įmonės dosnumas Seimo nario mandatą turėjusiam parlamentarui, Liberalų sąjūdžio partijos lyderiui, – akivaizdžiai įtartinas. Net klausti nereikia, ką apie liberalo elgesį gali pamanyti vidutinis statistinis Lietuvos rinkėjas bei skaitytojas.

Bet šių eilučių autoriui tikrai nesuprantama, kodėl užsipuolamas, sakykim, Laurynas Kasčiūnas ar Gabrielius Landsbergis, taip pat turėję susitikimų su „MG Baltic“ vadovais. Politikai neturi bijoti susitikti su pačių įvairiausių pakraipų verslininkais. Net ir restoranuose. Drįstu manyti, kad neturėtų bijoti pietauti net už verslininko pinigus. Didelio čia daikto! Argi nemokamai pasistiprinęs kad ir labai prabangoje užėgoje politikas tik už tiek parsiduos? Štai už 100 tūkst. eurų – jau kas kita.

Nemokama kava

Todėl ir sakau – persekiokime ponus, kurie pinigų ima dėžėmis. O tuos, kurie tik nemokamai išgėrė kavos, – palikime ramybėje. Politikams leiskime dirbti – laisvai, atvirai, be baimės susitikti ne vien su rinkėjais provincijoje, tačiau ir su verslo atstovais. Tiek įtakingais, tiek pradedančiais. Kalbėtis, bendrauti, ginčytis, kaupti informaciją, vertinti, ieškoti naudingų pažinčių, investicijų, – tai tiesioginis politikų darbas. Svarbu ne tai, su kuo susitiko L. Kasčiūnas, svarbu, kokie po susitikimo padaryti sprendimai. Su Rusijos atstovais bendravęs Mindaugas Bastys taip pat nepadarė nieko blogo, kol nepradėjo rusiškų idėjų propaguoti Lietuvos institucijose.

Taip pat kvaila reikalauti, kad parlamentarai dalyvautų visuose be išimties plenariniuose Seimo posėdžiuose. Jei parlamentaras praleidžia pusę posėdžių, jei pravaikštos – be pateisinamos priežasties, tokį išdaigininką būtina bausti. Sakykim, nemokant atlyginimo už pravaikštas. Bet politika – sudėtingas žaidimas. Čia reikalinga ne tik drausmė. Jei matuosime Seimo nario darbo efektyvumą skaičiuodami plenarinių posėdžių salėje praleistas valandas, būsim kvailiesni už patį didžiausią kvailį.

Kur turėtų būti tikras žurnalistas?

Galėčiau pasidalinti asmenine patirtimi. Mano pirmoji darbovietė buvo savaitraštyje „Literatūra ir menas“. Sykių penktadienio popietę susidūriau akis į akį su tuometiniu šviesios atminties vyriausioju redaktoriumi Leonidu Jacinevičiumi. Maniau, kad būsiu pagirtas už stropumą: vidurvasaris, penktadienis, gerokai po pietų, o aš, skirtingai nei senbuviai, dar darbe. Bet jis draugiškai priekaištavo. Tikri žurnalistai ilgai darbe nekiurkso. Atneša rankraštį, pasitaria dėl būsimų temų, ir strimgalviais mauna į gatvę. Su kolegomis kalbasi kavinėse, sėdi bibliotekose, lanko knygynus, eina į teatrus, namie skaito ką tik dienos šviesa išvydusio rašytojo romaną... Toks buvo redaktoriaus L. Jacinevičiaus palinkėjimas.

Lietuva – ne kaimas

Taip pat nesizavėkime verslininkais, kurie drįsta tvirtinti, esą „kai gyveni Lietuvoje, tai sergi kai-

Liaukimės kvailioti

GINTARAS VISOCKAS

mo sindromu, bet kai išvažiuoji iš Lietuvos, sindromas pradingsta”. Taip, šią „išmintį” pažėrė Gediminas Žiemelis, sėkmingai Rusijoje užsiimantis aviacijos verslu, o Lietuvoje, vertinant viešas ataskaitas, atidžiai stebimas Lietuvos slaptųjų tarnybų. Mat visiems senų seniausiai žinoma: be Kremliaus palaiminimo sėkmingai kurti verslą Rusijoje itin sunku. Ypač jei tu – lietuvis iš NATO aljansui priklausančios valstybės. Taigi šis sėkmės vyras tegul nepasakoja pasakų, kad „jie yra apolitiški”. Jau vien Lietuvos pravarždavimas, kad ji – kaimas, – didelė politika. Lietuva niekad nebuvo kaimas. Šiaurės Atėnai, Europos centras, Baltijos šalių lyderė, Blogio imperiją sužlugdžiusi šalis, su sovietų okupacija narsiai kovojusių partizanų kraštas, – taip. Tik ne užkampis.

Advokatas ir jo ginamasis – skirtingos kategorijos

Nebūkime primityvūs vertindami ir advokatų patikimumo reikalus. Jei advokatas gynė žmogžudį, sukčių, – tai dar nereikia, kad jis teisina savo ginamojo poelgius. Advokato negalima tapatinti su ginamuoju. Taip manyti būtų didelė kvailystė. Tai, kad jis kadaise gynė Prezidentės Daliaus Grybauskaitės atstovės Daivos Ulbinaitės ar „MG Baltic” interesus, – jokia nuodėmė. Advokatas Giedrius Danielius galė-

jo būti Teisingumo ministru.

Amžiaus gėda

Tačiau kokia didžiausia mūsų nuodėmė? Negebėjimas sutramdyti Kultūros ministerijos ir Šiuolaikinio meno centro. Būtent šių institucijų intrigos sutrukdys Lukiškių aikštėje pastatyti didingą Laisvės karį. Vietoj ryškaus, iš toli matomo, lengvai nufotografuojamo, visiems suprantamo Vyčio teturėsime tik vadinamąjį „Bunkerį”, kuris, būkime atviri, asocijuojasi ne su kova, nacionaliniu išdidumu ar laisvės troškimu. Greičiau atvirkščiai – su baime, pastangomis slėptis. Tik nemanykite, jog noriu pasakyti, girdi, bunkeriuose ir žeminėse gyvenę mūsų miško broliai buvo bailiai. Niekad niekada. Tokios tuomet buvo kariavimo sąlygos. Kitaip jie negalėjo. Bet reprezentacinėje aikštėje įkastas bunkeris ir ant postamento aukštai iškeltas kardą laikantis raitelis, – du akivaizdžiai skirtingi simboliai. Plačiosios masės bunkerį tapatins su bailumu, atsargumu, nenoru gintis. Raitelis žadintų visai kitas emocijas.

Todėl ir įtariu, kad šiandien specialiai kuriamas besislapstančių, o ne narsiai kovojančių lietuvių įvaizdis. Mums pateikiama neįpareigojanti laisvalaikio zona, nors ten turėtume susikaupti valstybinių švenčių dienomis, oficialių vizitų metu privalėtume pakviesti užsienio šalių prezidentus, premjerus, karalius. Dabar tokios vietos neturėsime.

Mes turėtume jausti didžiausią gėdą ir apmaudą. Mūsų istorija ištrinama iš pačios svarbiausios, reprezentacinės valstybės aikštės, o mes tarsi nieko negalime pakeisti.

Ieškoti gali kiekvienas

Atkelta iš 1 psl.

Mes visi iš žiniasklaidos girdėjome Akto atradimo aplinkybes. Tačiau išgirsti jas pasakojant patį profesorių – neįkainojama patirtis.

O ko ir koku keliu reikia ieškoti toliau?

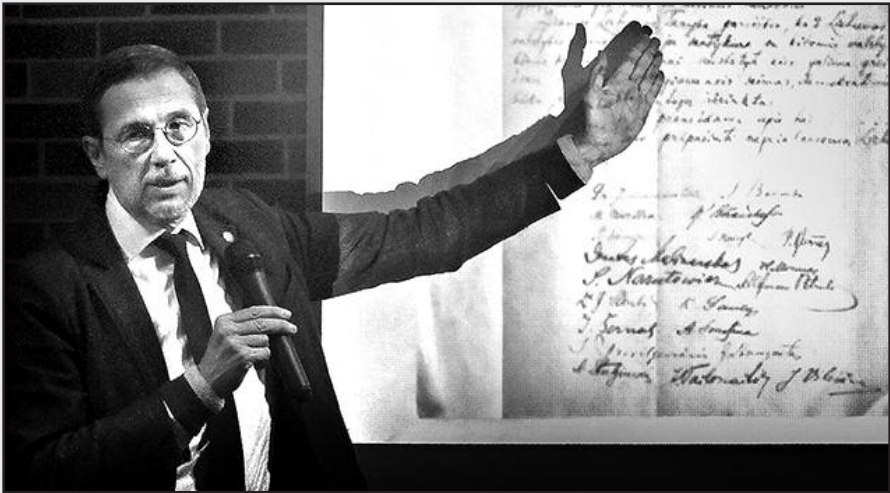
Realybė ir spėjimai pinasi ir realiame gyvenime, ne tik profesoriaus knygoje.

Prof. Liudas Mažylis analizuoja

Petro Kalpoko paveikslą „Signatarai”, nutapytą 1939 metais (21 metai po įvykio) specialiai New Yorke vykusiai Pasaulinei parodai. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, paveikslas liko JAV, Lietuvos ambasadoje Washingtone, ir tik po 70 metų buvo atvežtas į Lietuvą.

P. Kalpokas Akto pasirašymo aplinkybėmis domėjosi specialiai, tuo metu gyvi buvo dar 17 signatarų iš 20. Gal analizuojant paveikslą ir paaiškėtų, kokių dokumentų reikia ieškoti toliau?

Profesorius ragina: ieškoti gali kiekvienas.

Tėviškos parapijoje šeštadienio vakarą susirinkusiems prof. L. Mažylis detalai pasakojo Akto suradimo aplinkybes.

Mes gyvename reikšmingais Lietuvos Valsybės atkūrimo šimtmečio laikais ir kiekvienas galime būti istorijos dalyviu.

O lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškos parapija Čikagoje profesoriumi Liudui Mažyliui padovanojo Alekso Ambrose 1967 m. išleistą knygą „Chicago lietuvių istorija 1869–1959” su visų susitikimo dalyvių parašais.

Profesorius iš Vokietijos parvežė 20 signatarų parašų.

Iš Amerikos parveš penkis kartus daugiau.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanada] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanada] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

[Lietuvą] – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Į verslą buvo žiūrėta atsargiai – pagrindinė prekyvietė liko turgus.

Lietuviai lėtai, bet keičiasi

Atkelta iš 1 psl.

Paprastai kalbant – čia rasite, koks buvo ir kiek išliko stiprus šimtmetis lietuviškas požiūris į verslą ir amatus. Į mišką, žemę ir emigraciją. Kas laikyta laime? Kokių būta valgymo (ir gėrimo) įpročių, kaip žiūrėta į higieną? Ar Lietuva tebėra „kraštas su kontrabandos siela“, kaip ją prieš šimtmetį vadino rusų valdininkai? Ar dažnai idealizuojami knygnešiai neturėjo ir žemiškesnių priežasčių knygų kontrabandai ir ar verta tai nutylėti? Paliečiamos aktualios šių dienų visuomenės temos – šių dienų batalijos dėl kalbos tvarkymo reikalų nėra šimtmečio senumo kalbos „tvarkymo“ aidai? Ar lietuviams iš viso būdingas gebėjimas susitarti tarpusavyje – tiek prieš šimtmetį, tiek dabar? Kiek panašūs (ir kiek ne) buvo alkoholio prekybos reguliavimo būdai (deginės monopolis) ir kaip į tai žiūrėjo visuomenė? Ar šių dienų „mūšiai dėl paminklų“ neprimena lygiai aršių batalijų dėl „carizmo liekanų“ pašalinimo tarpukario Kaune”.

Modernėjimas: gėris ar vis dėlto blogis?

„XIX a. lietuvis savo reikalų atlikti dar tūpė už namo ar patvory, o XX a. pr. daugelis jau turėjo lauko išvietes (nors su dar vėlesnių laikų išmone – tualetas namo viduje – retas senolis norėjo susitaikyti)”. „Tačiau dera prisiminti, jog ir tuomet naujojo amžiaus iššūkiai daugeliui buvo sunkiai suvokiami ir pakeliami, o permainos lydimos dūsavimų ir dejonų choro. Ir čia, matyt, svarbiausia atskirti skausmą, kai tiesiog krinta sena ir auga naujojo pasaulio oda, nuo chirurginės operacijos reikalaujančio piktybinio auglio skausmo. Kol nevėlu”. Skaitant knygą kartais imi kikenti, kartais tas kikenimas perauga į garsų juoką. Net nesitiki, kad taip galėjo būti, kad tai lietuviškos sąmonės bruožas. Autorius labai vaizdingai atskleidžia kai kurių mūsų stiprybių ir silpnybių šaknis, paaikškina, iš kur tai kilo, atsirado ir kaip kito dešimtmečiais.

Metai po metų valgis darėsi vis įmantresnis.

„Sakoma, kad vaikai dažnai būna panašesni į senelius ar prosenelius, nei į tėvus. Jei tai tiesa – daugelyje šių dienų lietuvių bruožų išžvelgsime ir šimtmečio senumo protėvių elgesyje. Gal tie senoviniai būdo bruožai paaikškintų, kam kone kas antram prakutusiam miestiečiui žūt būt reikia užmiesčio sodybos, kurioje savaitgaliais leistų laimingai suplukę (...) Kodėl lietuviui mirtinai reikia nuosavo būsto, o Vakarų europiečiams atrodo kur kas paprasčiau jį nuomotis?”

Kautynės dėl žemės pėdos

Rietenos dėl žemių – giliai lietuvių širdyje. Štai pavyzdys iš Jūzintų valsčiaus, aprašytas „Lietuvos ūkininke” 1910 m. Kaimas sutarė, kad skirstysis į viensėdijas. Netgi bausmė buvo numatyta už persigalvojimą. Tačiau vienybė išnyko kaip dūmas vos atvykus matininkui: „Bet kada išėjo į lauką ir pradėjo žemę rėžyti, tai pakilo toks riksmas, kad sunku viską ir suklausyti. Vieni rėkia, kad bloga žemė, kiti – kad bala, tretį – kad per maža jiems ir t.t. Katrė turėjo geresnę gerklę ir mokėjo rusiškai, tai jie užrėkė kitus ir gavo daugiau ir geresnės žemės”. Dalybos baigėsi tuo, kad buvo pareikalauta iškviesti kitą matininką, o jeigu ne – kaimo skirstymas tą patį minutę ir baigsis. Lietuvis žemdirbys su didžiausiu įtarumu žiūrėjo į miestą. Anot jo – ten, kur daug žmonių, klesti paleistuvystės, girtuoklystės. Apie besiformuojančius miestus, kaip ir dabar, buvo manyta, jog visos blogybės ten plūdo iš Vakarų, iš Europos. O visoms „vakarietiškomis” šlykštinėms ypač neatsparus buvo į miestą iš kaimo suvažiuavęs uždariauti jaunimas – jis sugesdavo kaipmat. Net trumpai pagyvenusius miestuose tėveliai sengalvėliai vos bepažindavo ir, žiūrėdami į juos, rovėsi plaukus: „Prie ištvirtimo nemažai prisidėjo dabartinis pramonijos sutvarkymas. Darbininkai, apleidę kaimus, būriais keliauja į miestus, pabriuose uždario ieškoti. Miestai gi – patvinę visokiomis nedorybėmis. Per tai jau pats miesto gyvenimas yra dorai kenksmingas. (...) Ko-

kios čia kalbos, kokie pasielgimai, kokios dainos, apie tai nepavažu nei rašyti”, – rašė „Šaltinis” 1910 m. Beveik neabejota, kad suėjusi į miestus tauta netrukus pražus.

Prekyba žemina žmogų

Suprantama, kad atvykę į miestus kaimietukai imdavosi verslų, nes reikėjo prasimaitinti. Tačiau gimusieji ir augusieji vienkiemiuose nebuvo pratę prie prekiavimo, su klientais bendravo atžariai, grubokai, tiesmukais žodžiais. Geriausi mokytojai buvo žydų tautybės prekiautojai. Iš jų lietuviai išmoko geranoriškai sutikti atėjusį apsipirkti, iš jų sužinojo, kaip įkalbinėti ir įsiūlyti savo prekę, o ir pagaliau išmokti šypšotis. Žinoma, neretai ir „persimokydavo” – klientai nenorėdavo sugrįžti. „Tad lietuvių pirkėjų ir pardavėjų santykiai buvo gana atšiauroki. Vos prekeiviams pabandžius laikyti tokias pat kainas kaip žydų – tuoj papildavo kalbos, kad šitas lietuvis, girdi, „aršesnis už žydą”. Reiktų pabrėžti, kad anuomet prekyba buvo laikoma negarbinga veikla – jau geriau palikti Lietuvą, išvykti iš jos, bet tik neužsiimti šiuo verslu, taip žemai nepulti. Buvo visai nuoširdžiai manyta, kad trumpam sugrįžusį į tėviškę kaimynai sodiečiai užsiimantį prekybą užbadys pirštais... Naujovės į Lietuvą ateidavo sunkiai. Bet koks „modernumas” buvo pasitinkamas priešiskai, nesvetingai, kartais gimdavo ir baisūs mitai. Į lietuvių kasdienybę labai sunkiai atėjo kai kurie valgiai (pvz., kopūstai). Lietuviai buvo labai prisirišę prie šimtmečius valgyto maisto ir į naujoves ant stalo žiūrėjo kreivai, įtariai. O valgė taip, kad dabartiniai mitybos specialistai rautųsi plaukus. Taukų prie blynų negailėdavo tikrai. Ir tai buvo būdinga ne vien žemaičiams.

Higienos ypatumai

Mityba buvo tikrai, kaip dabar pasakytume, be jokios vaizduotės. Nieko nestebindavo vaikas, žioplinėjantis miestelio gatvė, spoksantis į kaimynų langus ir žiaumojantis storą juodos duonos riekę su storu taukų sluoksniu. Įvairiausių prietarų, susijusių su mityba, buvo devynios galybės: neščia moteris šiukštu negalėdavo valgyti sulipusių skrylių (gims dvyniai). Atriekusi duonos negalėdavo ant stalo palikti peilio asmenimis aukštyn (gims razbainikas). Pietaujant laukuose per darbymetį nebuvo galima valgyti pasirėmus alkūnėmis (griekas) ir t.t. Knygoje labai įdomiai aprašomos lauko tualetų tradicijos. Tiesa, jie atsirado gerokai vėliau, nes lig tol tuo nebuvo rūpinamasi: „Nė vienas gyventojas tada neturėjo išeinamųjų, o žmonys savo reikalus atlikdavo apie grinčias, pasieniais...” – rašė tų laikų liudininkas Jurgis Jakelaitis. O ir pirmųjų išviečių namelių pasirodymas Lietuvoje nebuvo sutiktas palankiai. Iš tokių ūkininkų, rodančių modernumą, buvo pasidvyjama. O senoliai namiškiai naujoves vis vien ignoruodavo ir demonstratyviai tūpdavo už tvarto. Tualetinio popieriaus nereikėjo, nes aplink buvo apstu šiaudų ar nukritusių lapų. Pigiau. Šitaip gyvenant sunku buvo laikytis ir pačių elementariausių higienos reikalavimų. Šioje knygoje galima pamatyti nuotrauką, kai Pirmojo pasaulinio karo metais kareiviai, suradę pertraukėlę laisvo laiko, apžiūrinėja savo apatines kelnes ir iš jų rankioja utėles. Nieko nestebindavo vaikai, turintys kirmėlių, nes „žmogmėšlis” buvo puiki trąša pavasarį tręšti daržus. Jo pasitaupydavo per žiemą. O šlapimu ne tik gydydavosi, bet ir naudodavo kailių apdirbimui ar skalbiant žlugtą.

Lietuvių kalbos „nutvarkymai”

Beje, vienas iš linksmesnių ir šiaip neliūdno knygos skyrelių – apie lietuvių kalbą. „Šių dienų aistros dėl rašybos reikalų blanksta, palyginti su kalbos tobulinimo vajumi, apėmusiu tarpukario Lietuvą”, – rašo knygos autorius G. Kulikauskas. Kalbininkai vienas su kitu kovėsi labai rimtai. Kai jų kovos apsimdavo, mūšiai persikeldavo į paprastus kalbėtojus. Čia bujojo visiška sumaištis. Tiesa, net pats dabartinės lietuvių kalbos tėvas Jonas Jablonskis nesuko galvos ir pats ne sykį keitė savo požiūrį į kalbos reikalus, todėl jo raštuose užtinkame „grįžta, lūšta, mezdamas, vezdamas”, o po kelių metų jau: „grįžta, lūžta, mesdamas, vesdamas...”

Įvairių šaltinių nuotraukos

Nukelta į 10 psl.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Sėkmingą verslą lietuvis kuria pats

SIMONA MILIŪNAITĖ

Degustavo kaimynai

I ketvirtą dešimtį įkopus Vytas Makstutis prieš šešiolika metų išvyko į JAV. Iš pradžių vyras dirbo įvairius darbus, kad užsidirbtų pragyvenimui, tačiau prieš dešimtmetį, stebint žmones prie baro, jam kilo idėja. Jis pradėjo gaminti alkoholinius „Margaritos“ kokteilius. Lietuvis verslininkas jau skaičiuoja daugiau nei milijoną pagamintų „Margaritos“ butelių. Weymouth, Massachusetts, gaminamo gėrimo įsigyti galima trijose Rytų pakrantės valstijose: Massachusetts, Rhode Island ir New Hampshire.

Lėktuvo bilietai – už parduotą motociklą

Dar besimokydamas mokykloje Vytas aplankė didelę dalį Europos, keletą vasarų padirbėjo Austrijoje. O baigęs dvylika klasių nusprendė išvažiuoti į Ameriką. „Europa tuomet man buvo prieinama, neatrodė kažkas neįprasto. O Amerika man buvo labai įdomi, norėjau pažiūrėti, kodėl čia žmonės važiuoja. Tiesa, daug domėjausi šia šalimi”.

Atvykęs į JAV Vytas Makstutis ėmėsi „Margaritų“ gėrimo gamybos verslo.

Lietuvoje vyras domėjosi motociklais ir pats turėjo vieną, tačiau vardan tikslo teko jį parduoti. Už gautus pinigus nusipirko lėktuvo bilietą ir nėrė į vieną didžiausių nuotykių savo gyvenime. „Kadangi atvykus turėjau mažai pinigų, reikėjo išgyventi. Dirbau prie baro, dirbau senelių namuose, taisiau laivus, ploviau žolę, nešiojau maistą, valiau stalus. Tada supratau, kad nėra taip viskas stebuklinga, kaip kiti kalba. Reikia anksti keltis, dirbti, tačiau jei nori kažko pasiekti, reikia daryti daugiau nei įprasta”, – prisiminė savo pradžią Vytas Makstutis.

Dabar jau šešiolika metų JAV gyvenantis vyras pripažįsta, kad prieš atvažiuojant perskaityti faktai ir žmonių pasakojimai šiek tiek nuvylė jo lūkesčius: „Pirmaisiais metais man tikrai čia nepatiko, netgi ir dabar yra dalykų, kurie erzina”. Tačiau pripažįsta, kad kelionė į JAV buvo viena geriausių mokyklų jo gyvenime: „Amerika yra ta šalis, kurioje gali sužinoti labai daug apie gyvenimą, bendravimą, žmones, pinigus, verslą, nes tai yra sritis, kuriose žmonės padaro daug klaidų. Intensyvus gyvenimo ritmas tiesiog priverčia mokytis, tai geriau už bet kokią mokyklą. JAV, jei turi idėją, žmonės tave palaikys, o Lietuvoje – priešingai, visi manys, kad nesąžiningai dirbai, jei visko turi. Galbūt todėl čia visi suplūsta su geromis idėjomis, ir viskas taip klesti”.

Dirbdamas bare Vytas atkreipė dėmesį, jog žmonės išgeria daug „Margaritos“ kokteilių. Pamažu jis pradėjo domėtis tekila, jos gamyba, sudėtimi. „Nuomojau kambariuką už 600 dolerių rūsyje, ten ir pradėjau gaminti. Pradžią buvo sunki”, – neslepia vyras. Iš pradžių norėdamas įsitikinti, ar kuriamas produktas bus paklausus, vyras savo „Margaritas” pardavinėjo kaimynams: „Jei neparduosi, nesužinosi, ar tikrai perka. Jei už dyką duosi, žmonės galbūt pameluos, kad skanu. O jei parduodi, žmonės suprantą produkto vertę ir visai kitaip į tai žiūri.”

Atsiradus paklausai vaikiną gėrimą buteliuose pradėjo pristatinti į namus, palikdamas siuntą prie durų. Pamažu verslas persikėlė iš vieno miestelio į kitą, žmonės gėrimą pradėjo užsisakinėti. Tuomet kuklus rūsys virto darbo vieta, o kaimynai tik stebėjo vieną po kitos keliaujančias „Margaritos” gėrimų dėzes. Tačiau gyvenamosios vietos šeiminiukei tokia veikla nepatiko ir ji paprašė Vyto išsikraustyti. Vaikinas nenuleido rankų ir išsinuomavo komercines patalpas, kad galėtų toliau plėsti savo verslą: „Ten ir miegojau. Tuomet buvo šalta žiema. Išties – ne pyragai. Gamyklos patalpos, cementinės grindys, sulūžusios durys, prastas stogas. Buvo nemalonu, bet aš nenorėjau sustabdyti verslo. Tai man buvo daug svarbiau nei gyventi gerame bute. Norėjau kažką sukurti. Susikaliau būdelę, kad būtų šilčiau – tai buvo mano miegamasis, o likusi dalis buvo kaip gamykla, laboratorija, bandymo patalpos”.

Dabar viskas gerokai išaugę, patobulėję, tačiau Vytas Makstutis vis dar dirba vienas: „Neseniai gavau visas licencijas, kurios buvo reikalingos, patvirtinimus iš valstybės. Dabar mano produkcija prekiaujama apie 250 parduotuvių. Noriu susitelkti į produkto gamybą, platinimą, rengti degustacijas, bendrauti su žmonėmis, todėl prieš kelis mėnesius prekybą perdaviau platinti išvežiotojams, turintiems savo tinklus”.

Viską atiduoda verslui

Užaugęs medikų šeimoje vyras iš tėvų dažnai sulaukdavo patarimų baigti mokslus universitete ir eiti kitu keliu. Jų teigimu, ši veikla – tik laiko švaistymas. „Turėjau stiprų norą ir užsispyrimą. Buvo momentų, kai neturėjau pinigų ir jų vis trūko ir trūko, teko vis skolintis. Tai situacija, kai įstringi, ir nėra kelio atgal, – pripažįsta Vytas. – Pinigai man nėra esmė, svarbiausia, jog tai man patinka ir aš tuo noriu užsiimti. Pinigai vienaip ar kitaip ateina, o sunkumai nuolat išlieka, tik jie jau kitokie. Buvo kliūčių su Meksikos valstybe. Sąlygos privertė prisitaikyti prie tiekėjų siūlomų sąlygų. Aplinkybės privertė būti lanksčiu. Jei ir būtų kas davęs milijoną, tai nebūtų man padėję, nes bet koku atveju būtų reikėję sukurti produktą, kuris klestėtų.” Tačiau sunkumai vyrą užgrūdino, nes noras ir tikėjimas siekti savo tikslo buvo stipresni už bet kokias baimes.

Po dešimties metų sunkaus darbo Vytas yra patenkinamas savo produktu, bet neslepia, kad viskas galėjo įvykti anksčiau: „Buvau prislopintas tam tikrų veiksmų, tokių, kaip licencijos, tiekėjai ar svarbūs dokumentai, tačiau tai mane išmokė daug vertingų dalykų”, – savo patirtimi dalijasi verslininkas.

Vedamas noro sukurti savo produktą lietuvis ne kartą turėjo atsisakyti pramogų su draugais, kelionių ar skanaus maisto. „Vaikui negali pasakyti – palauk, nėra maisto. Taip pat ir versle, juk negali pasakyti, kad nėra banke pinigų, mes sustosime ar viską baigsime. Čia panašiai, kaip mama augina vaiką, – viską atiduoda vaikui. O aš viską atiduodu verslui”, – juokauja pašnekovas.

Idėjas kviečia pradėti įgyvendinti jau rytoj

„Margaritų” gėrimo verslo įkūrėjas neslepia, kad turi daug planų: „Noriu, kad viskas vyktų tvarkingai ir organiškai. Kai pradedi verslą, gyveni labai kukliai. Aš dar dabar miegu darbovietėje, o rūbus skalbiu skalbykloje. Šiais metais ketinu persikelti gy-

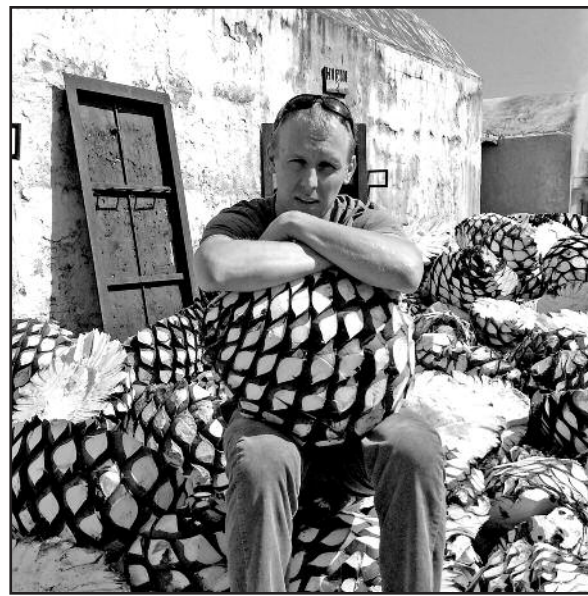

Verslininkas džiaugiasi, kad jo pagamintų „Margaritų” įsigyti galima jau trijose Rytų pakrantės valstijose.

venti kitur, kur ramiau. Norėčiau pradėti prekiauti New Yorko, Illinois valstijose ir toliau plėstis”. Lietuvis neslepia, kad „Margaritos” gėrimais norėtų prekiauti ir Lietuvoje, tačiau ne dėl pinigų, o norėdamas parodyti, kad įmanoma tai padaryti.

Vytas neatmeta galimybes, jog vieną dieną grįš gyventi į Lietuvą, kur laimingai sukurs šeimą: „Norėčiau gyventi Vilniuje ar netoli jo. Norėčiau, kad vaikai ir žmona būtų lietuviai”.

O skaitytojams, kurie turi idėjų ir nedrįsta jų įgyvendinti, pašnekovas pataria viską pradėti rytoj ryta, kai atsikelsite: „Niekada nebūsime pasiruošę, ir tai tikrai nebus pirmoji metų diena, kurią žadėjote

Verslo reikalais Vytui Makstučiui tenka apsilankyti Meksikoje. Vyto Makstučio asmeninio archyvo nuotraukos

pradėti. Darykite rytoj. Turite sukurti paprastą modelį, kurį galėtumėte nuolat gerinti. Juk lengviau yra gerinti, nei išleisti geriausią variantą. Projekto dydis, sudėtingumas ar žmonių apkalbos neturi jūsų stabdyti. Neturite daryti dėl to, kad norite atrodyti gerai, priešingai – dėl to, kad norite ir mato te priežastį. Darykite viską kuo greičiau, o jei nėra savyje stipraus noro, pasirinkite kitą kelią, kuris jums tikrai patiktų”, – sako sėkmingą verslą išvystęs lietuvis.

Amerikos lietuviai ir krepšinis Lietuvoje

Puntuko akmuo: Dariaus ir Girėno atminimas.

**DEIMANTĖ WITTLIEF
JUSTINA ALČAUSKAITĖ**

Krepšinis beveik simbolizuoja lietuvių tapatybę, ir mes jį mokyklose įvardijame kaip mūsų tautos dalį... Bet taip pat svarbu pripažinti įtaką, kurią krepšiniui padarė Amerikos lietuviai.

Pateiksime trumpą istorinę apžvalgą

Lietuvos krepšinio „krikštą“ tituluojamas **Steponas Darius**, kuris gimė Lietuvoje 1896-aisiais ir persikraustė į Ameriką būdamas 8-erių. Jis baigė tarnybą kaip lakūnas amerikiečių ekspedicinėse pajėgose Pirmojo pasaulinio karo metais, o vėliau tarnavo Lietuvos karinėse oro pajėgose. Jis buvo labai entuziastingas sportininkas ir būdamas Lietuvoje populiario sportą. Būtent dėl Dariaus Lietuvoje buvo pastatytas pirmasis nacionalinis stadionas. Jis žuvo 1933-aisiais lėktuvo katastrofoje, bandydamas įveikti ilgiausią transatlantinį

skrydį istorijoje, ir taip tapo lietuvių tautos legenda.

1935-ųjų pradžioje lietuvių kilmės amerikiečių politikas Jack Jatis iš Čikagos surinko grupę žymių amerikiečių lietuvių sportininkų, kad šie nuvyktų į Pasaulio lietuvių kongresą ir dalyvautų sportinėse demonstracijose. Šie sportininkai, vadovaujami žymaus University of Notre Dame amerikietiško futbolo žaidėjo ir būsimojo sporto vadovo **Edvardo „Briedžio“ Kriauciūno**, sužaidė daugelyje draugiškų krepšinio rungtynių. Jie sutriuškino Lietuvą ir būsimojo Europos čempione laikomą Latviją pirmame svarbiame žaidime su žaidėjais iš abiejų Baltijos šalių.

Trys amerikiečių sportininkai, dalyvavę rungtynėse, po parodos pasiliko Lietuvoje, kad pratęstų krepšinio plėtrą Lietuvoje, kurią prieš daugiau nei dešimtmetį pradėjo lakūnas Steponas Darius. Per pusantrų metų visi trys Čikagos atletai – boksininkas Jonas Knasas, tenisininkas Juozas Žukas ir krepšininkas Konstantinas Savickas prisidėjo prie žaidimo populiarinimo, treniruodami ir žaisdami kartu tiek krepšinį, tiek kitas sporto šakas viso-

„The Grateful Dead“ remiama Lietuvos krepšinio rinktinė atsiima bronzą 1992-ųjų metų Olimpinėse žaidynėse.

1937-ųjų „Eurobasket“ nugalėtojai. Internetinių šaltinių ir ILM archyvo nuotraukos

se Baltijos šalyse.

1936-ųjų rugpjūtį Berlyno olimpinėse žaidynėse krepšinis debiutavo kaip oficialus olimpinis sportas. Nors Lietuva žaidynėse nedalyvavo, keletas lietuvių vyko į žaidynes kaip žiūrovai. Ten jų keliai susikirto su Amerikos lietuviu **Pranu Lubinu** (tuometiniu JAV olimpinės krepšinio komandos kapitonu, kaliforniečiu). Tais metais amerikiečiai iškovojė aukso medalį. Lietuvių delegacija taip pamėgo Lubiną, kad vos tik pasibaigus olimpiniam krepšinio turnyrui, pakvietė jį aplankyti gimtąją žemę. Lydimas tėvų, žmonos, brolienės bei aukso medalio, Lubinas priėmė kvietimą ir nuvyko į šiaurės rytus.

Planuotas trijų savaičių vizitas Lubino šeimai išsitęsė iki trijų mėnesių, nes Lubino brolienė kelionėje susilaužė koją. Lubinų nesėkmė tapo tikru džiaugsmu lietuviams. Lietuvos sporto organizacijų viršininkai bandė įkalbėti amerikietį steigti krepšinio klinikas ir net rungtynėse apsirengti Lietuvos trenerio ir žaidėjo uniformą. Lubinas prisijungė prie Amerikos lietuvio tenisininko Juozo Žuko, kuris taip pat buvo Lietuvių klubo komandos, įveikusios latvius 1936-ųjų metų lapkritį, krepšininkas ir treneris. Lubinas tapo tėvų gimtinės žvaigžde, taip didindamas nacionalinį susidomėjimą krepšiniu bei Amerikos lietuvių norą padėti savo gimtinei. Lubino trijų mėnesių vizitas virto neoficialiu trejų metų laikotarpiu su dviguba pilietybe. Dviejų metų ūgio žaidėjas keliavo tarp dviejų šalių, žaisdamas krepšinį tiek AAU komandoje Los Angeles, tiek Lietuvos nacionalinio klubo komandoje.

1937-aisiais Europoje karaliaujanti Lietuvos priešininkė Latvija surengė „Eurobasket“ turnyrą. Organizatoriai užėmė šeštąją vietą, o jų kaimynai šiaurėje estai – viena vieta aukščiau. Visos tautos stebėjo, kaip finale Lietuva nugalėjo Lenkiją (tuometinę Lietuvos politinę varžovę) ir Italiją (komandą, kuri tariamai naudojosi amerikiečių žaidėjo/trenerio paslaugomis) ir namo parsivežė nugalėtojos titulą.

Krepšinis tapo vienu iš veiksnių, ugdžiusių tautinį sąmoningumą jaunojoje šalyje.

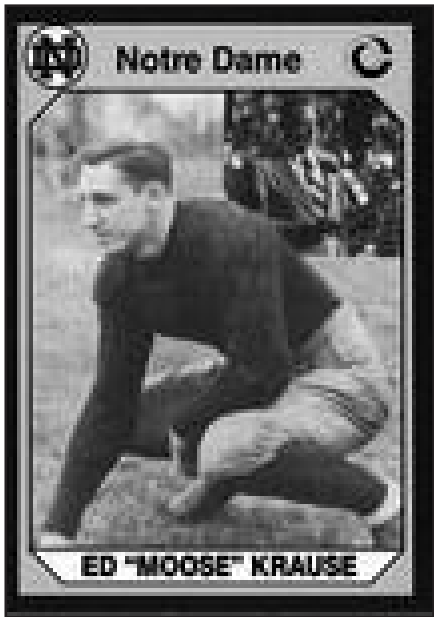
Krepšinis, kurio pamatus padėjo Lubinas ir kt., Lietuvoje nežlugo ir vykstant „šaltajam karui“. Tuo metu geriausi lietuviai sportininkai galėjo reikštis tik būdami Sovietų Sąjungos rinktinėje. 1972-aisiais puikiai kamuolį valdantis lietuvis Modestas Paulauskas vadovavo olimpinei sovietų krepšinio komandai, kuri sudaužė amerikiečių širdis, laimėdama pirmąją SSRS aukso medalį. Po šešiolikos metų, 1988-aisiais, Sovietų Sąjungos aukso medalio komanda sezoną pradėjo su keturiais lietuviais, įskaitant būsimas NBA žvaigždes – **Šarūną Marčiulionį** ir **Arvydą Saboną**.

Po Nepriklausomybės atkūrimo, 1991-aisiais, Lietuva įkūrė nacionalinę krepšinio rinktinę. Marčiulionis, tuometinis NBA veteranas, suorganizavo komandą ir žaidė už savo tėvynę 1992-ųjų Olimpinėse žaidynėse. Tik dievinamoji amerikiečių „Svajonių komanda“, pirmą kartą sudaryta iš profesionalių krepšininkų, sutrukdė lietuviams laimėti aukso medalį. Lietuva pralaimėjo pusfinalio rungtynes prieš „Svajonių komandą“. „Negyvosios galvos“ susiėmė, kad laimėtų bronzą.

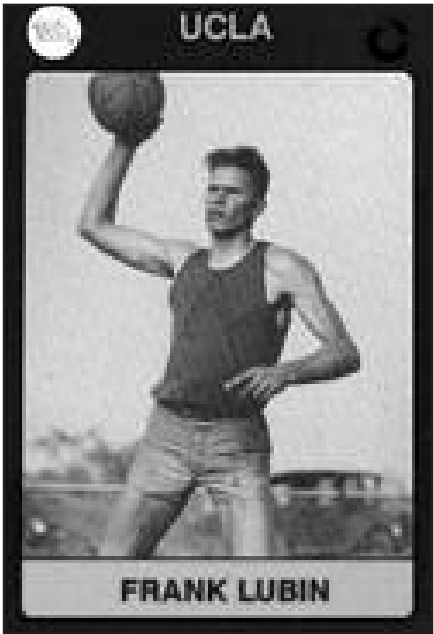
Lietuviai laimėjo bronzą ir kitose dviejose Olimpinėse krepšinio varžybose. Tai neįtikėtini rezultatai tautai, kurioje gyvena mažiau nei trys su puse milijono gyventojų, o Marčiulionis bei Sabonis pradėjo masinę Rytų Europos krepšinio žvaigždžių migraciją į turtingąsias NBA komandas.

Šiandien NBA žaidžia nemažai lietuvių kilmės žaidėjų, o mūsų užduotis – užtikrinti, kad mūsų vaikai žinotų ir didžiutųsi, kad Lietuvos krepšinio pagrindus padėjo Amerikos lietuviai.

Deimantė Wittlief – Indianapolisio lituanistinės mokyklos mokytoja.
Justina Alčiauskaitė – 9 kl. moksleivė.

Koledžo futbolo žaidėjo Edvardo „Briedžio“ Kriauciūno kolekcinė kortelė.

Koledžo krepšinio žvaigždės Prano Lubino kolekcinė kortelė.

Indianapolisio lituanistinė mokykla susitiki-me su Domantu Saboniu ir „Pacer's“ komanda.

IŠ KELIONĖS SUGRĮŽUS

Meksika –
artima ir
nepažįstama

RAIMONDAS ŠENAUSKAS

Kai oras Čikagoje pradeda šalti ir artėja atostogų metas, nejučia kyla pagunda aplankyti saulėtus ir šiltus kraštus. Mums su žmona Dalia visada patiko Meksika. Ten keturis kartus teko lankytis, keliaujant vietiniu transportu, įsiliejant į šalies kultūrą, susipažįstant su Meksika ne pro turistinio autobuso langus. Praėjus laikui, ir vėl ten ima traukti. Juk dar yra likę nepamatytų ir neaplankytų miestų bei vietovių. Tad maršrutas greitai tampa aiškus – kolonijiniai miestai, esantys į šiaurę nuo sostinės Mexico City. Penki iš jų įtraukti į UNESCO pasaulinį paveldą. O kur dar įdomūs kraštovaizdžiai, dykumos, kalnai, neragautas maistas, nepatirti įspūdžiai. Sutikite, atostogų scenarijus atrodo gundančiai. Belieka „nerti“ į informacijos šaltinius ir planuoti, kur, kaip važiuoti, kur apsistoti ir ką pamatyti.

Ir štai mes jau Midway oro uoste. Laukiame reiso į Zacatecas miestą. Kelionė praeina be nuotykių: beveik keturios valandos skrydžio ir mes jau išlipame iš nedidelio „Volaris“ aviakompanijos lėktuvo. Aplinkui svirpia svirpliai, šilta, džiugina saulutės spinduliai. Atrodo, kad atsidūrėme dykumoje, nors ir esame 2 000 metrų virš jūros lygio. Oro uoste be mūsų lėktuvo kiek nuošaliau dar stovi keli maži lėktuvėliai. Ir viskas. O aš maniau, kad Midway oro uostas yra nedidelis ir jaukus... Visas dokumentų tvarkymas, lagaminų pasiėmimas ir jų patikrinimas truko apie valandą. Daugoka, kaip tokiamažam oro uostui, jei taip galima pavadinti nedidelį pastatą. Išėjus iš jo, dar nesinori sėstis į taksi automobilį, kuris nugabens į iš anksto užsąkytą viešbutį. Leidžiasi saulė ir aplinkui tampa visiškai tylu. Norisi kalbėtis pašnibždomis. Sveika Meksika, kuri pasitiko tyla ir gražiu saulėlydžiu!

***

Zacatecas miestas buvo įkurtas XVI a. ispanų užkariautojų ir greitai tapo turtingas dėl apylinkėse slūgsančių didelių sidabro klodų (Zacatecas dėka, šiandien Meksika yra didžiausia sidabro gamintoja, kuri sudaro 17 proc. viso pasaulio produkcijos). Tai atsispindi ir miesto senamiestyje, kur iš tų laikų yra išlikę daug gražių pastatų, beveik visi statiniai yra XIX amžiaus ar senesni. Tai miestas – muziejus. Šalia centro yra trys senoviniai XVII ar XVIII a. vienuolynai, yra daugybė kitų kolonijinės eros bažnyčių bei muziejų.

Zacatecas yra mėgstamas vietinių turistų, amerikiečių ar europiečių čia retai pamatysi. Tad savaitgalį miesto centre pilna žmonių, įvairių prekeivių, paslaugų pardavėjų. Gatvėse daug muzikantų. Susidaro toks įspūdis, kad miestiečiams kiekviena die-

na – šventė, nes čia, kaip ir visoje šalyje, žmonės, po sunkios darbo savaitės smagiai švenčia savaitgalius.

Aplankėme mieste esančią gražuolę katedrą, kuri buvo pastatyta 1730–1760 metais. Jos statybai buvo naudojamas rausvas akmuo. Šis architektūrinis sedevras pritraukia daug lankytojų, nes yra laikomas vienu gražiausių ir įspūdingiausių Meksikos statinių.

Gėrėjomės Rafael Coronel muziejumi, kuris

Kalno viršuje pastatyta bažnyčia ir mauzoliejus, kuriame palaidoti įžymiausi miesto žmonės. Nuo kalno viršūnės atsiveria puikus vaizdas į apylinkes. Ne nuostabu, kad ši vieta yra gausiai lankoma.

Kitą dieną laukė išvyka į La Quemadą, nežinomos civilizacijos miestą, nutolusį nuo Zacatecas per 30 mylių. Mokslininkai dar ginčijasi, kas ir kada statė šį miestą ir kodėl gyventojai jį apleido. Aišku tik tiek, kad miestui gerokai daugiau nei tūks-

Zacatecas – kolonijinis miestas, kurį UNESCO pripažino pasaulinio paveldo dalimi dėl savo istorinio ir architektūrinio turtingumo.

įrengtas apleistame vienuolyne. Jame yra surinkta didžiausia kaukių kolekcija Meksikoje. R. Coronel buvo garsus dailininkas ir mecenatas, sukaupęs didelę ir įvairią kaukių kolekciją iš kelių Meksikos regionų. Ją papildė kaukės (jų daugiau nei 2 000), sukurto skirtingais periodais įvairiose pasaulio kultūrose ir regionuose. Muziejuje ši kolekcija eksponuojama šalia dailės ir archeologijos vertybių. Čia puikiai suskamba modernumo ir apleistų pasatų derinys. Aplinkui švaru ir jauku, daug gėlių ir dekoratyvinių medžių.

Pavakarę pakylame į kalną, vadinamą la Bufa.

tantis metų. Paašškėja, kad autobusų stotis, iš kur galima pasiekti miestą, yra šalia mūsų viešbučio. Nors jo darbuotojas nupasakojo sudėtingą maršrutą, kaip ten nusigauti, bet viskas pasirodė daug paprasčiau – sėdi į autobusą, pasakai vairuotojui „ruinas“ ir jis nuveš ten, kur jums reikia. Trys kilometrai keliuku per dykumą – ir atsiveria senovinio miesto griuvėsiai. Iškilę kalno pašlaitėje, su didele piramide, stovinčia nuošaliau. Manoma, kad ten dievams būdavo aukojami vaikai ir moterys. Nusiperkame bilietus. Saulė negailestingai kepina, o vandens, kaip išsiaiškiname, nėra kur nusipirkti: jokios parduotuvėlės, jokio ap-

tarnavimo. Nuo troškulio mus išgelbėja bilietų pardavėjas, paaukodamas savo buteliuką vandens, perspėdamas, kad jo prireiks. Ir prireikė, nes čia karaliauja karštas ir sausas dykumų oras.

Visada žavėjo senovės žmonių mokėjimas pasirinkti, kur gyventi ir statyti šventyklas. Dažniausiai būdavo pasirenkama vieta vieta, iš kurios atsiveria nuostabus gamtovaizdis. Šiuo atveju buvo pasirinktas didelis slėnis šalia kalnų, kuriame auga kaktusai, šalia telkšo keli ežerai ir plyti beribė akį žavinti panorama, primenanti Arizoną. Negali liti abejingas išpūdingiems statiniams. Kažkada čia gyveno žmonės (net nežinoma, kaip jie atrodė), kurie nepaliko nieko, tik stūkstančias griuvėsių liekanas ir kelias archeologų rastas šukes. Kopdami nesibaigančiais laiptais, kalnų takeliais, praleidžiam visą pusdienį. Jau ir saulėje

miesto gatvelėmis, apžiūrinėjant gražias miesto bažnyčias, meno galerijas. Ir, aišku, apsilankant turguje, kur pajunti tikrąjį miesto pulsą, kur vietinis pardavėjas maistą tau pateikia plačiai šypsodamasis. Vietiniams patinka, kai atvykėliai iš tolimų šalių valgo ne prabangiuose restoranuose, bet prisėdę kartu su jais prie paprastų plastmasinių stalų, mėgaujasi jų tradiciniu maistu.

Anksti ryte po sočių pusryčių viešbutyje mes vykstame į autobusų stotį. Laukiame autobuso į San Luis Potosi (SLP), miestą, kuriame gyvena maždaug milijonas gyventojų, veikia nemažai pramonės įmonių. Senovinis šio miesto centras yra įrašytas į UNESCO pasaulio paveldą. Planuojame ten praleisti gerą pusdienį. Belaukiant autobuso paaiškėja, kad jis vėluos, nes yra „pravažiuojantis“, iš kito miesto.

Reikia pažymėti, kad autobusų

Pastatai, kurių griuvėsius čia matome, buvo statomi iš akmenų kalnų šlaituose.

La Quemado – vieta, kuri vis dar slepia daug paslapčių ir istorijų.

įdegėme, ir išalkome. Visai nesinorėjo vėl pėdinti tris kilometrus iki kelio, kur autobusai ne taip dažnai ir važiuoja. Tačiau nuovargis neretai būna geras patarėjas. Pamatome jauną porelę, savo automobiliu besiruošiančią važiuoti. Didelė tikimybė, kad į Zacatecas. Po trumpo pokalbio jauni žmonės sutinka mus pavežti. Jie truputį nustebe, kad du „gringos“, angliškai šnekantys su akcentu, klajoja be savo automobilio, dulkėtais drabužiais. Kelionė automobiliu neprailgsta, aptariame patirtus išpūdžius. Ir štai mes jau Zacatecas, čia pasitinka jau pažįstamos gatvės, malonūs jose sutikti žmonės. Kiek dar taip bus – atvažiuoji į miestą, apsipranti jame ir turi išvykti. Pavakarieniavome vietiniame bufet stiliaus restorane – ir valgai kiek nori, ir gardu. Puiki galimybė susipažinti su vietinio maisto įvairove. Kita diena praeina vaikščiojant siauromis

transportas Meksikoje yra vienas geriausių pasaulyje. Aukštesnės klasės autobusai primena verslo klasės vietas lėktuvuose. Jie modernūs, išvažiuoja ir atvažiuoja laiku, švarūs, turi veikiančią internetą, televizorius, tualetus. Vairuotojai pasipuošę kostiumais ir kaklaraiščiais. Deja, mūsų kelionėje į SLP buvo kitaip. Gerokai pavėlavęs, autobusas atvyko, bet toliau nebevažiavo, nes sugedo. Teko grąžinti bilietus atgal į kasą ir pirkti kitus. Dar viena pamoka, kad kelyje gali būti visko ir nereikia savo kelionės planuoti minučių tikslumu. Įvažiuojant į SLP jau buvome gerokai praalkę. Maloni staigmena – šalia autobusų stoties esančioje judrioje gatvelėje pamatėme, kaip vyras ant grotelių kepa viščiukus. Tad su visais lagaminais ten patraukėme, nelabai kreipdami dėmesio į nesaugiai atrodančią aplinką. Ir ne be reikalo. Tai buvo skaniausias mūsų valgytas pa-

tiekalas, keptas ant grotelių. Puikiai marinuota mėsa, minkšta, sultinga, su dūmo skoniu, patiekama su tradiciniu meksikietišku garnyru – ryžiais, pupelėmis ir salotomis su kukurūzianiais paplotėliais. Valgėme tarp sukrautų dėžių, maišų, apsupti vietinių gyventojų smalsių akių. Bet tai nerūpėjo. Net pravažiuojančių prabangių autobusų vairuotojai, verslo atstovai su prabangiomis mašinomis sustodavo čia užsisakyti maisto. Gera iškeptas viščiukas vienija žmones, nutrinamas socialinius, finansinius skirtumus tarp jų. Juokas juokais, bet ir mes planavome čia dar sugrįžti, dėliodami savo kelionės maršrutą didelėje šalyje.

SLP apsistojome viešbutyje miesto centre, kuris nepaliko ypatingo išpūdžio, bet laiko ten veltui neleidome. Tradiciškai aplankėme katedras, bažnyčias, pagrindines miesto aikštes. Jau ir sutemo, bet gatvėse šurmuliavo gyvenimas: buvo pilna žmonių, krykštavo vaikai. Pasi klausėme koncerto ir gana anksti patraukėme link viešbučio. Rytą išėjus pasigėrėti miestu, pajaučiau, kad klimatas čia jau kitoks. Mašinų langai buvo pasidengę šerkšnu, žmonės susisukę į šiltus rūbus, kai ku-

rie mūvėjo pirštines. Tik keli tekilos mėgėjai „su stažu“, ramiai sėdėjo ant suoliuko, apsirengę vasariškai ir neskubėdami gurkšnojo „velnio“ lašus. Bet jiems jau galioja kiti dėsniai. Da-

Raimondo Šenauskio nuotraukos

Katedra suprojektuota kryžiaus pavidalu.

lią nudžiuginau šviežiai spaustomis sultimis ir karšta kava. Laukia ilga kelionė į šalies gilumą, į legendinį Real de Catorce (RDC) – mistinį miestelį.

Bus daugiau

Gatvėse ir aikštėse dažnai gali sutikti gatvės muzikantų.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

L. Linkevičius apie santykius su Rusija

Vilnius (ELTA) – Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius po susitikimo Vyriausybėje, kurio metu svarstyti Lietuvos užsienio politikos su Rytų kaimynais klausimai, sakė, kad ne Lietuva, bet Rusija turi būti suinteresuota komplikuo­tų santykių normalizavimu.

L. Linkevičius akcentavo nematantis galimybių ieškoti geresnių santykių perspektyvų su Rusija. Anot jo, ne Lietuvos interesas ir tikslas būtų pakankamai šaltus santykius gerinti.

„Atšilimas turi būti iš tos pusės, kuri šaldo“, – pabrėžė užsienio reikalų ministras.

„Mes neokupavome Krymo, mes neokupavome 20 procentų Gruzijos

teritorijos. Mes nesikišome į kitų šalių politinę sistemą arba rinkimus ir mes nematome, ką čia turime gerinti“, – aiškino L. Linkevičius.

Užsienio reikalų ministras pabrėžė, kad net kalbos negali būti apie Lietuvos ir Rusijos santykių šildymą nuolaidomis Maskvai.

„Jei kažkas įsivaizduoja gerinimą santykių nuolaidomis, tai to nebus“, – sakė L. Linkevičius.

Ministras pridūrė, kad Lietuva visgi yra suinteresuota palaikyti kon­struktyvius santykius su didžiąja Rytų kaimyne.

Ministras pabrėžė, kad Rusija nuo 2012 metų kėlė ultimatumus, nurodydama ką Lietuva privalo padaryti.

SGD laivo išpirkimas – ekonomiškai naudingesnis

Vilnius (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pareiškė, kad Lietuvai ekonomiškai naudingiau būtų išpirkti suskystintųjų gamtinių dujų (SGD) laivą-saugyklą. Tačiau galutinį sprendimą, pasibaigus jo nuomos sutarčiai, priims Vyriausybė.

„Antrasis pasirinkimas – išpirkti, atrodo ekonomiškai naudingesnis, bet galutinai dėl to šių metų viduryje spęs Lietuvos Vyriausybė, kartu tariantis su Norvegijos kompanija (laivo savininke „Hoegh LNG“) – sakė šalies vadovė

Tarptautinės konsultacijų bendrovės „Poyry Management Consulting“ studija parodė, kad daugiausiai naudos Lietuva gautų, išpirkusi SGD laivą-saugyklą po 2024 metų. Kiek mažesnę naudą Lietuva gautų pratęsusi nuomos sutartį dar 20-čiai metų.

Skaičiuojama, kad jo išpirkimo kaina gali svyruoti nuo 121 mln. iki 160 mln. eurų.

2014 metais pasirašyta „Klaipė-

Linkstama manyti, jog ekonomiškiau SGD terminalą, sutarčiai pasibaigus, išpirkti. Lžinio nuotr.

dos naftos“ ir „Hoegh LNG“ sutartis numato, kad laivas gali būti išpirktas 2024-ųjų pabaigoje. 2015 metais Lietuva kalbėjosi su norvegais dėl laivo išpirkimo anksčiau nei po 10 metų, tačiau šie nesutiko.

Už SGD laivo nuomą „Klaipėdos nafta“ per metus moka 68,9 mln. JAV dolerių (dabartiniu kursu – apie 55,7 mln. eurų), o per 10 metų sumokės – 689 mln. dolerių (apie 557 mln. eurų). „Hoegh LNG“ ne tik nuomoja laivą su igula, bet ir teikia jo priežiūros ir ope­ravimo paslaugas.

Viešins visus bendradarbiavusius su KGB

Vilnius (ELTA) – Seimo narys Petras Gražulis siūlo aiškiai atskirti prisipažinusių ir neprisipažinusių asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarny­bomis, sąvokas. Prisipažinusiems ben­dradarbiavus su KBG jis siūlo taikyti griežtesnius ribojimus.

Griežtesnis ribojimų ir įpareigojimų taikymas bei didesnė atsakomybė prisipažinusiems asmenims didins valdžios skaidrumą, išviešins informaciją piliečiai galės adekvačiai įvertinti ir nuspręsti, kokiems žmonėms nori patikėti valstybės valdymą, bei apsaugos Lietuvą nuo buvusių KGB agen­tų įtakos Lietuvos saugumui ir ki­tiems strateginiams tikslams.

Kaip jau buvo skelbta, siūloma pa­skelbti visų – ir prisipažinusių, ir ne­prisipažinusių – buvusių KGB ben­dradarbių pavardes.

Rusijos futbolo sirgaliams nuolaidų nebus

Pagėgiai (BNS) – Lietuvos parei­gūnai sako, kad Pasaulio futbolo čempionato Rusijoje metu keliaujantiems per Lietuvą futbolo aistruoliams iš ne Europos Sąjungos (ES) šalių ypatingų palengvinimų nebus.

Sienos kirtimo klausimus aptarė Lietuvos ir Rusijos pareigūnai.

„Jokių ypatingų palengvinimų, kalbant apie reikalavimus, kurie ke­liami norint kirsti Lietuvos Respublikos teritoriją tiek Rusijos piliečiams, tiek ir trečiųjų šalių piliečiams, negalės būti suteikta“, – sakė Užsienio reikalų mi­nisterijos ambasadorius ypatingiems pavedimams Gintautas Vasiulis.

E. Macron: „V. Putinas kišasi į mūsų demokratijas“

Paryžius (ELTA) – Prancūzijos prezidentas Emmanuel Macron pasi­sako už ryžtingesnius Vakarų veiks­mus Rusijos prezidento Vladimiro Pu­tino atžvilgiu.

„Jis yra stiprus ir protingas, ta­čiau nebūkite naivūs. Jis apsėstas minties kištis į mūsų demokratijas“, – tai E. Macron pareiškė JAV stočiai „Fox News Sunday“. Todėl jis esąs įsi­tikinęs, kad „mes, turėdami V. Putiną, niekad negalime sau leisti būti silpni“. „Jei esi silpnas, jis tai išnaudos“, – kal­bėjo Prancūzijos vadovas, prieš susi­tikimą Washingtone su JAV presiden­tu Donald Trump.

V. Putinas „kišasi visur, kad su­silpnintų mūsų demokratijas“, – pa-

brėžė E. Macron. Jis teigė tai supran­tas, tačiau norįs bendradarbiauti su V. Putinu. Aš pažįstu ir gerbiu jį, pridū­rė Prancūzijos prezidentas.

E. Macron balandžio 23 dieną JAV pradėjo trijų dienų vizitą. Jo pradžio­je numatyta privati vadinama prezi­dentų ir jų žmonių vakarienė.

Antradienį E. Macron ir D. Trump susitiko Baltuosiuose rūmuose, tre­čiadienį svečias kalbėjo JAV Kongrese. Pagrindinės pokalbių temos buvo įtam­pa su Rusija, padėtis Sirijoje po JAV, Prancūzijos ir Didžiosios Britanijos antskrydžių bei branduolinis susita­rimas su Iranu.

Balandžio 27 d. D. Trump jau pri­ims Vokietijos kanclerę Angelą Merkel.

Princui William ir žmonai Kate gimė sūnus

Londonas (ELTA) – Didžiosios Britanijos (DB) princo William žmona Kate pagimdė trečiąją atžalą – sūnų, pranešė Kensingtono rūmai.

„Jos Karališkoji Didenybė Kemb­ridžo hercogienė 11.01 val. (13.01 val. Lietuvos laiku) saugiai pagimdė sūnų“, – sakoma rūmų pranešime. Praneša­ma, kad naujagimis sveria 3,8 kilog­ramo ir tiek jis, tiek jo motina jaučia­si gerai.

Kensingtono rūmai priduria, kad princas William dalyvavo gimdyme.

London centre įsikūrusios Šv. Marijos ligoninės Lindo skyriuje pa­saulį išvydęs naujagimis – penktasis ei­lėje užimti Jungtinės Karalystės (JK) valdovo sostą ir šeštasis karalienės Eli­zabeth II provaikaitis.

Karališkoji pora jau augina sūnų ir dukterį – ketverių prinčą George ir dvejų princesę Charlotte.

IS grasina atakuoti balsavimo punktus Irake

Bagdadas (ELTA) – Teroristų gru­puotė „Islamo valstybė“ (IS) grasina atakuoti balsavimo punktus per kitą mėnesį Irake vyksiančius parlamento rinkimus.

„Kandidatai ir rinkėjai yra neti­kintieji, kurie nukrypo nuo Dievo ke­lio“, – teigiama teroristinės organiza­cijos atstovo Hassan al-Muhajir pra­nešime.

Tačiau nebuvo galima patikrinti įrašo patikimumo.

Kaip pranešama, Irakas gegužės 12-ąją rinks naująjį parlamentą.

Nors gruodžio 10-ąją Irako vy­riausybė skelbė pergalę prieš IS, kuri ne vienerius metus kontroliavo dideles teritorijas šalies šiaurėje ir vakaruo­se, šalyje ir toliau veikia atskiros IS kuopelės.

R. Karadzic siekia nuosprendžio atšaukimo

Haga (ELTA) – Apeliaciniame procese dėl Srebrenicos genocido gy­nyba pareikalavo atšaukti kaltinamą­jį nuosprendį Radovan Karadzic. Bu­vusio Bosnijos serbų lyderio procesas nebuvo sąžiningas, JT tribunole Ha­goje pareiškė jo advokatas Peter Ro­binson. Teisėjai turi jį išteisinti arba nurodyti pradėti naują procesą, pa­brėžė jis.

JT tribunolas 2016-aisiais dėl Srebrenicos genocido, karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmogiškumui per Balka-

nų karą dešimtajame praėjusio am­žiaus dešimtmetyje skyrė R. Karadzic 40 metų laisvės atėmimo bausmę.

Nuosprendį apskundė ir proku­ratūra. Ji reikalauja kaltinamajam kalėjimo bausmės iki gyvos galvos. Nuosprendis apeliaciniame procese bus skelbiamas tik po kelių mėne­sių.

1995 metais serbų daliniai įžengė į tuometinę JT apsaugos zoną Srebrenicą ir nužudė 8 000 musulmonų vyrų ir berniukų.

Svazilando karalius pakeitė šalies pavadinimą

Mbabané (ELTA) – Svazi­lando karalius Mswati III pa­skelbė nusprendęs pervadinti šalį į Esvatinio Karalystę (Kingdom of eSwatini).

Monarchas oficialiai infor­mavo apie tai stadione per iškil­mes, skirtas šalies nepriklausomybės 50-osioms metinėms. Pats Mswati III taip pat švenčia 50 metų jubiliejų.

„eSwatini“ reiškia „svazių žemė“. Naujiena apie Svazilando pervadinimą visiems buvo neti­kėta, nors pats karalius jau du sykius viešai yra taip pavadinęs savo šalį.

Jis pavartojo šį pavadinimą, kal­bėdamas JT Generalinėje Asamblėjoje 2017 metais ir savo šalies parla­mente 2014 metais.

Pasak monarcho, dėl šalies pava­dinimo dažnai būna nesusipratimų.

Karalius Mswati III.

Youtube.com nuotr.

„Kiekvieną sykį, kai mes išvykstame į užsienį, žmonės galvoja, kad esame iš Šveicarijos“, – skundėsi Mswati III.

Žinia apie šalies pavadinimo pa­keitimą sukėlė dalies gyventojų ne­pasitenkinimą. Jų manymu, karalius turėtų daugiau dėmesio skirti sunkiai ekonominei padėčiai.

VERSLO NAUJIENOS

Įdomūs faktai apie pinigus

Kas išrado pinigus?

Istorikai mano, kad maždaug prieš 100 000 tūkstančių metų prasidėjo mainų ekonomika. Tai – tikrosios pinigų šaknys. Mainai niekada nėra labai patogūs – su savimi temptis maišo grūdų norint ką nors nusipirkti yra nesąmonė. Todėl Mesopotamijoje prieš 5000 metų buvo sugalvotas šekelis – piniginis vienetas vertas maždaug 160 granų (ne gramų) kviečių. Manoma, kad pirmosios kaltinės monetos pasirodė 650-600 metų prieš mūsų erą – jas sukūrė lydai, gyvenę dabartinėje Turkijoje.

Didžiausios vertės banknotas

Jį surastumėte Singapūre. Tai – 10 000 Singapūro dolerių banknotas. Tektų jo ieškoti banke išsigręninant didelės sumas pinigų. 10 000 Singapūro dolerių yra verti maždaug 6 181,5 eurų. O štai 1 Uzbekijos sumo centas yra praktiškai bevertis – jo vertė yra 10 000 kartų mažesnė nei euro cento. Tiesa, ši moneta sutinkama labai retai.

Turtingiausias žmogus – būsimas trilijonierius?

Turtingiausias pasaulio žmogus yra Jeff Bezos, „Amazon“ įkūrėjas. Šiuo metu jo turtas vertinamas daugiau nei 116 milijardų JAV dolerių. Net sunku įsivaizduoti, koks milžiniškas tai yra turtas, tačiau antroje turtingiausių pasaulio žmonių sąrašo vietoje rastume Bill Gates, kurio turtai vertinami daugiau nei 90 milijardų dolerių. Taigi, tarp dviejų turtingiausių pasaulio žmonių turtų yra net 26 milijardų dolerių skirtumas. Beje, prognozuojama, kad Jeff Bezos per 25 metus gali tapti pirmuoju trilijonieriumi – pasieks 1000 milijardų dolerių ribą.

Brangūs mažaverčiai centai

Kiek kainuoja nukaldinti 1 Euro centą? Italijoje – apie 4 centus, tačiau visur maždaug panašiai. Ir tai nėra taip jau neįprasta – smulkiausių monetų kaina dažnai 2–4 kartus viršija jų vertę. Skaičiuojama, kad 1 JAV cento nukaldinimas kainuoja apie 2,4 centus. Tik kaldinant 5 centų monetas kaina susilygina su verte.

Grynieji pinigai – labai nešvarūs

Didelė dalis smulkių nelegalių sandorių yra vykdomi grynaisiais pinigais – taip nusikaltėliai sumažina pinigų srautų atsekimo galimybes. Tačiau grynieji yra labai nešvarūs ne tik dėl to. Jie nuolat keliauja ir yra lie-

čiami daugybe rankų. Skaičiuojama, kad bent 90 proc. JAV dolerių turi kokaino pėdsakų. Gal ir gerai, kad tik apie 8 proc. pasaulio pinigų yra grynieji.

Kodėl monetos turi dantytas atbrailas?

Tais laikais, kai pinigai buvo gaminami iš brangiųjų metalų, žmonės bandydavo juos pasisavinti neprarasdami pinigų vertės. Taigi, nuo auksinių ir sidabrinių monetų buvo nukerpamos briaunos. Nuo saujos monetų pavykdavo surinkti nemažai vertingo metalo, o pačios monetos sumažėdavo taip nežymiai, kad prekeiviai skirtumo net nepastebėdavo. Todėl kadaise buvo sugalvota monetų atbrailas paversti dantytomis – taip iš karto buvo galima pastebėti, kad kažkas monetą sumažino.

Popieriniai pinigai nėra popieriniai

Banknotai nėra pagaminti iš popieriaus. Medienos popierius nėra labai tvirta medžiaga – perlenktas vos kelis kartus jis plyšta, nusitrina jo paviršius. Eurų banknotai yra gaminami iš šimtaprocentinės medvilnės. JAV dolerių banknotų sudėtis yra šiek tiek kitokia – 75 proc. sudaro medvilnė, o likusius 25 proc. – lino pluoštas. O štai nauji Jungtinės Karalystės svarai yra plastikiniai.

Pinigai gali nupirkti laimę

Ne vienas tyrimas parodė, kad žmogus jaučiasi laimingiausias tada, kai jo gyvenime vyksta pokyčiai – naujas darbas, naujas automobilis, nauji namai, naujos kelionės ir nauji pasiekimai. Turint pinigų naujų dalykų galima prasimanyti greitai – nauji verslai, naujos didelės kelionės, nuotykių ir taip toliau. Taigi, galbūt jūsų laimė nepriklauso nuo pinigų, tačiau kiti žmonės gali jaustis kitaip.

Kiek taupysit, kol tapsite milijonieriumi?

Kiek laiko reikėtų taupyti, kad taptumėte milijonierius? Vidutinis atlyginimas Europos Sąjungoje svyruoja apie 1 500 eurų. Tikriausiai sutiksite, kad vienišo žmogaus pragyvenimui Lietuvoje pakaktų ir 500 eurų – tai turėtų padengti išlaidas maistui, būstui ir transportui. Galima tikėtis, kad apie 1 000 eurų kas mėnesį pavyktų atsidėti. Taip po 1 000 mėnesių galėtumėte save laikyti milijonieriumi. Problema ta, kad 1 000 mėnesių yra daugiau nei 83 metai.

„Technologijos.lt“

„Akropolio“ atnaujinimas kainuos 14 mln. eurų

Didžiausią Lietuvoje prekybos ir pramogų centrą – Vilniaus „Akropolį“ kitamet planuojama renovuoti už 14 mln. eurų. Atnaujinimas vyks kitų metų sausio–rugpjūčio mėnesiais, tuo metu jis nebus uždaromas. Vilniaus „Akropolis“ buvo atidarytas 2002 metais, o 2004 metais jis buvo išplėstas. Tai buvo pirmasis „Akropolis“ Lietuvoje, vėliau jie pastatyti Kaune ir Klaipėdoje, šiuo metu stato-

Lietuvos monetų kalykla dirbo pelningai

Lietuvos monetų kalykla praėjusiais metais gavo 7,836 mln. eurų pajamų – 88,3 proc. daugiau nei 2016 metais, kai jos buvo 4,162 mln. eurų. Kalykla pernai uždirbo 305,8 tūkst. eurų grynojo pelno (užpernai – 423,4 tūkst. eurų grynujų nuostolių), nurodoma įmonės 2017 metų veiklos ataskaitoje. Praėjusiais metais įmonė kaldino ES valstybių apyvartines ir 2 eurų nominalo progines apyvartines mo-

„Barclays“ iš Vilniaus nesitraukia

Didžiosios Britanijos banko „Barclays“ technologijų centras Vilniuje svarsto atsisakyti trečdalio darbuotojų. Išplatintame pranešime sakoma, kad gali būti panaikinta apie 350 darbuotojų funkcijos arba jos gali būti perkeltos į kitą šalį. Dabar „Barclays“ Vilniuje dirba daugiau nei 1,1 tūkst. darbuotojų. Pasak „Barclays“ operacijų centro Lietuvoje vykdomojo direktoriaus Mariano Andrade Gonzalez, šis sprendimas susijęs su ilgalaike globalia banko strategija bei procesų optimizavimu. „Barclays“ nuolat peržiūri savo veiklą visame pasaulyje. Tokiu būdu siekiama, kad bendrovės struktūra ir lokacijos, kuriose ji veikia, užtikrintų didesnę veiklos efektyvumą. Dėl to nuolat svarstome įvairias galimybes optimizuoti savo veiklą visame pasaulyje, įskaitant JAV, Indiją, Aziją ir Ramiojo vandenyno regioną bei Jungtinę Karalystę ir Europą, o joje – ir Lietuvą. Pabrėžiame, kad šie svarstymai vyksta globaliu lygmeniu, ir yra visiškai nesusiję su Lietuvos investicine aplinka”, – teigiama pranešime.

„Walmart“ artėja prie Indijos e. prekybos milžinės

JAV mažmeninės prekybos milžinė „Walmart“ netrukus gali įsigyti kontrolinį „Flipkart Online Services“, Indijos elektroninės prekybos rinkos lyderės, akcijų paketą už mažiausiai 12 mlrd. JAV dolerių. Sandoryje su „Walmart“ pasirengę dalyvauti visi stambūs „Flipkart“ investuotojai. „Tiger Global Management“ ketina parduoti beveik visą turimą 20 proc. „Flipkart“ akcijų paketą, o „Soft-

Rusija gelbėjasi nuo JAV sankcijų

Naujos JAV sankcijos Rusijai, pirma kartą smogusioms iškart kelioms didelėms pramonės įmonėms, paskatino vyriausybę formuoti specialią tarnybą sankcijų padarinių švelninimui. „Prie vyriausybei pavaldžios žinybos bus suformuota struktūra, kuri koordinuos visų žinybų veiksmus, siekiant sušvelninti sankcijų pasekmes, bei tiesiogiai kontaktuos su jas patiriančiomis įmonėmis šiai problemai spręsti. Tokia struktūra jau kuria-

mas toks centras Rygoje. Prekybos ir pramogų centre veikia apie 240 parduotuvių, „Maxima“, „Ermitažas“, ledo arena, kino teatras „Forum Cinemas“, nemažai restoranų. „Vilniaus prekybos“ valdoma „Akropolis group“ valdo nekilnojamojo turto projektų vystymo ir nuomos įmonės Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Bulgarijoje.

ELTA

netas. Iš viso 2017 metais kalykla nukaldino 238 tūkst. vienetų monetų – 84 proc. daugiau nei 2016 metais (129,4 tūkst. vienetų). Kalyklos pajamos Europos Sąjungos šalyse per metus išaugo 2,4 karto iki 6,2 mln. eurų, trečioje šalyse – 3,4 proc. iki 1,7 mln. eurų. 100 proc. kalyklos akcijų priklauso valstybei, jas patikėjimo teise valdo Lietuvos bankas.

BNS

Visame pasaulyje žinomas „Barclays“ bankas atleidžia daug darbuotojų. Delfi.lt nuotr.

„Dėl tolimesnės „Barclays“ strategijos Lietuvoje, įskaitant Vilniuje veikiančią verslo startuolių darbo erdvę „Rise Vilnius“, šiuo metu daugiau jokių sprendimų nėra priimta”, – teigia M. Andrade Gonzalez. „Barclays“ technologijų centras Vilniuje pradėjo veikti 2010 metų gegužę. „Barclays“ IT centras veikia „Green Hall“ centre, esančiame dešiniajame Neries krante. 2014 metais „Barclays“ atidarė žmoniškųjų išteklių valdymo centrą, esantį šalia „Ozo“ parko ir „Siemens“ arenos įsikūrusiame „Gama“ verslo centre.

ELTA

Bank Group” – didelę valdomo 20 proc. akcijų paketo dalį, pažymi šaltiniai. Prognozuojama, kad įgyvendinus sandorį, „Walmart“ valdys 60–80 proc. „Flipkart”, kuri vertinama maždaug 20 mlrd. JAV dolerių, akcijų. Jeigu sandoris bus sėkmingai užbaigtas, JAV mažmenininkė įgis tvirtą pagrindą Indijos rinkoje, kuri laikoma itin perspektyvia.

„Verslo žinios”

Euro ir kitų valiutų santykiai (2018 metų balandžio 25 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,82 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,63 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,64 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,15 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

„Alfa.lt”

Pagarba *bel canto* karaliui

Dvi retos G. Donizetti operos Čikagos padangėje

„Il Pigmalione“: Javier Abreu (Pigmalione) ir Angela Mortellaro (Galatea).

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Italas Gaetano Donizetti buvo produktyvus kompozitorius, parašęs per 70 operų, tačiau išskyrus pačias populiariausias – „Lucia di Lammerour“, „Anna Bolena“ ar „La fille du régiment“ – mažai kas pažįstamas su visa jo kūryba. Todėl džiugu, kad išradingasis Chicago Opera Theater (COT) kaskart sugeba pateikti mums ką nors neįprasto ir įdomaus, šįkart – dvi retai atliekamas viename spektaklyje.

Balandžio 22 d. nekantriai skubėjau į COT dieninį spektaklį sename Studebaker Theater, kuriame buvo atliekami „Il Pigmalione“ – pirmasis Donizetti operinis opus, parašytas vos per šešias dienas, ir 1841 m., taip pat per labai trumpą laiką, aštuonias paras, bet jau pačiame jėgų žydėjime sukurta „Rita“ (originalus pavadinimas „Deux hommes et une femme“). Pastaroji opera dienos šviesą išvydo gerokai po kompozitoriaus mirties, Paryžiuje 1860 m. ir vadinosi „Rita, ou Le mari battu“. Patiko tai, ką mačiau ir girdėjau, nors kūriniai skirtingi kaip diena ir naktis.

„Il Pigmalione“ sukurtas pagal Ovidijaus „Metamorfozes“ – klasikinis kūrinys, kurio tema vėliau įkvėpė dramaturgą George Bernard Shaw parašyti pjesę „Pygmalion“ (1913 m.), o kompozitorių Alan Jay Lerner su libretistu Frederick Loewe sukurti muziklą „My Fair Lady“ (1956 m.). Užsidaręs savo studijoje dailininkas Pigmalione prakaituoja kurdamas grožio idealą – Galatea. Didesnę 40 minučių trukmės spektaklio dalį puertorikiečių tenoras Javier Abrieu scenoje – vienas. Tik jis ir orkestras – tai tikras iššūkis dainininkui. Abrieu su šiuo iššūkiu susidorojo šauniai, jo dainavimas ir vaidyba buvo išraiškingi ir įtikinami, nors pati partija neišvengė pasikartojimų. Nieko nuostabaus – 19-metis kompozitorius tuomet dar tik žengė savo pirmuosius kūrybinius žingsnius. Spektaklis gerokai pagyvėjo pabaigoje, kai scenoje „atgijo“ ir pati Galatea, kurią puikiai įkūnijo sopranas Angela Mortellaro. Jūdviejų su Abrieu duetas finale nuskambėjo išties ryškiai ir jausmingai.

Nebūdingi dalykai vyko scenoje pertraukos metu. Dekoracijų keitimas tapo mažu vaidinimėliu, dviejų klounų *sleptiku*. Nors daugumai tai atrodė kvailoka, viskas sustojo į savo vietas prasidėjus antrai operai – klounai buvo vieni iš „Ritos“ personažų ir jų pasirodymas per pertrauką tarsi įvedė į kitą kūrinį. „Rita“ – komiška opera apie dviejų vyrų ir vienos moters meilės trikampį. Kūrėjų valia spektaklio veiksmas perkeltas į 6-ojo dešimtmečio Italiją. Netikėtai susitikę pajūrio ka-

vinėje vyrai greitai bando pasinaudoti situacija ir atsikratyti savo žmona (vienas jų – žuvusiu laivo katastrofoje laikytas buvęs Ritos vyras; kitas – esamas, beprotiškai įsimylėjęs, nors ir nuolat šokdinamas pagal jos dūdelę).

COT nutarė kūrinį priartinti prie žiūrovo ir kalbamąją jos dalį atlikti angliškai. (Nors originalas parašytas prancūzų kalba, jis dažniausiai atliekamas itališkai.) Tai buvo šviežias režisierės Amy Hutchison sprendimas, sukėlęs salėje ne vieną juoko bangą – mat žiūrovai pasijuto kaip amerikiečių turistai, į kuriuos kreipiasi vietiniai italai. Dirigentas Francesco Milioto, nors ir jaunas, bet jau beįsitvirtinantis muzikiniame pasaulyje kaip lankstus ir sumanus interpretatorius – tiek simfoniniame, tiek ir operiniame repertuare.

Tenoras Abrieu turėjo galimybę ne tik pademonstruoti savo vokalinius sugebėjimus, bet ir atskleisti komiko talentą – režisierės jam buvo sugalvotos visai nepaprastos užduotys, pvz., nusileisti iš antro aukšto į virvę suvytomis skaromis ar net paskrajoti tarsi paukštis po sceną. Jo veido mimika – nepakartojama; žiūrovai iš tikrųjų pamilo jo personažą Beppe. Tik trumpai pasirodžiusi „Il Pigmalione“ kaip Galatea, Angela Mortellaro buvo nepamainoma Rita. Tamsiaplaukė italė, mokanti pakerėti vyrus (nors po to jie ir bando nuo jos pabėgti) – nebuvo nė akimirkos, kad nejaustumė Mortellaro buvimo scenoje. Kitokią energiją scenoje skleidė Keith Phares. Jo Gasparo atrodė kaip savimi labai pasitikintis *macho*, nors iš tikrųjų tebuvo silpnas bailys.

Rudenį prasidėsiantis naujas COT sezonas vėl žada malonių staigmenų. Lapkričio 10, 15 ir 18 d. matysime Piotro Čaikovskio „Jolantą“, 2019 m. vasario 16, 21 ir 24 d. – Stefan Weissman ir David Cote „The Scarlet Ibis“, o balandžio 25 ir 28 d. – Jake Heggie ir Gene Scheer „Moby Dick“. Norite netradicinės operinės patirties? Pasidomėkite COT veikla: www.chicagooperatheatre.org

„Rita“ (kairėje iš viršaus): Alexander Knapp, Patrick Shelton, Sean Garratt, Alexandra Martinez-Turano (klounai) ir Angela Mortellaro (Rita). Liz Lauren nuotraukos

MANO VIRTUVĖ

Vištiena – vienas populiariausių ir prieinamiausių produktų. Ji niekada nenusibosta, nes paruošti ją galima kaskart vis kitaip. Štai du iš daugybės būdų – abu su džiovintais vaisiais, bet galutinis rezultatas visai kitoks

Višta, kimšta abrikosais

Reikės:

1 vištos (apie 2 sv)
8 lapelių šviežio šalavijo, susmulkinto
1/2 arb. šaukštelio druskos, pipirų
2 skiltelių česnako, sutrintų į košelę
2 šaukštų alyvuogių aliejaus
4 šaukštų abrikosų uogienės

Įdarui:

10 džiovintų abrikosų, supjaustytų kubeliais
saujelės kapotų graikinių riešutų

Šalaviją ir česnaką ištrinti su druska ir pipirais. Įpilti 2 šaukštus alyvuogių aliejaus, išmaišyti.

Gautu mišiniu ištrinti vištą iš viršaus ir vidaus. Tuomet paukščio paviršių dar aptepti abrikosų uogiene.

Džiovintus abrikosus sumaišyti su riešutais ir šiu mišiniu įdaryti vištą.

Orkaitę įkaitinti iš anksto iki 200 C (390 F).

Paruoštą vištą dėti į kepimo indą ir kepti 15 minučių. Po to temperatūrą sumažinti iki 170 C (340 F) ir dar kepti 45 minutes.

Nepamiršti keamos vištos palaistyti susidariusiomis sultimis ir pavartyti, kad gražiai apskrustų iš visų pusių.

Vištiena su datulėmis

Reikės:

6 vištos kulšelių
1 baklažano, supjaustyto kubeliais
3 skiltelių česnako, susmulkinto
12 datulių, supjaustytų gabaliukais
2 puodelių ryžių
kalendros, kmynų
5 puodelių sultinio
druskos, pipirų
aliejaus

Padažui:

1 apelsino nutarkuotos žievelės
2/3 puodelio apelsinų sulčių
druskos, pipirų
1 arb. šaukštelio tarkuoto šviežio imbiero
1 šaukšto čili pastos (arba 1 šviežio čili pipiriuko)

Dubenėlyje sumaišyti apelsino žievelę ir sultis su druska, pipirais, imbieru ir čili pasta (arba smulkintu čili pipiru).

Kulšeles padruskinti, papipirinti, pašlakstyti aliejumi.

Į kepimo formą supilti ryžius, ant jų uždėti baklažano kubelius, sumaišytus su smulkintu česnaku, datules, pašlakstyti paruoštu apelsinų padažu, pabarstyti kalendra, kmynais, užpilti 5 puodelius sultinio.

Ant viršaus sudėti paruoštas vištos šlauneles ir kepti iki 200 C (390 F) įkaitintoje orkaitėje 40–45 minutes.

Skanaus!

Jūsų Indrė

Lietuviai lėtai, bet keičiasi

Atkelta iš 3 psl.

Žūtbutinis mūsų vyko prieš slavizmus. Dingo iš vartosenos „mozolis“, „brukas“, „sprenžina“, „zoviesai“, „gonka“...

Netrūko ir kuriozų: lietuvis ausiai buvo svetimas žodis „kopūstai“ (siūlyta pakeisti lietuvišku žodžiu „bastučiai“), „grybus“ siūlyta pervadinti „krembliais“, „baravyką“ – „storkočiu“, „skaurad ir „petelnę“ buvo rekomenduojama vadinti ne „keptuve“, o „sparginuve“, gimdą – „čiumba“ ir t.t. „Kalbą naujinti ėmėsis S. Dabušis siūlė „biografiją“ keisti „buitpieša“, „genijų“ – „didžturiu“, „fontaną“ – „trykšliu“. Pajuokos objektu tapo kalbininkų siekis drausti žodžius „direktorius“ (taisyti – „tvarkovos“), „literatūra“ turėjo tapti „raštuomene“, „klimatas“ – „orovė“, „nekrologas“ – „mirčioraša“. Žo-

džiu, kalbos „nutvarkymų“ buvo per akis.

Panašūs reikalai vyko ir su vardais, pavardėmis. Ir ne tik užsieniečių komis – sodiečiai su entuziazmu įsisuko į lietuvių kalbos „gryninimą“ – žinomi faktai, kai kažkokia „neaiškos kilmės“ pavardė Stankevičius darė gėdą jos turėtojui, dėlto ji buvo pakeista į „grynai lietuvišką“ – Stankūną.

Čia aptariau tik kai kuriuos knygų skyrelius. Man ši knyga paliko gerą įspūdį. Knygos autorius Gediminas Kulikauskas surinko daugybę archyvinės medžiagos, šimtus labai iškalbingų nuotraukų, parodė, kas, iš kur, dėl ko yra mūsų sąmonėse, papročiuose, įpročiuose, mūsų galvose ir širdyse. Perskaičius šią puikią, gausiai iliustruotą knygą daug kas paaiškėja.

Autorius nors su šypsena, bet pagarbiai žiūri iš tarpukario Lietuvos gyvenimą, paaiškindamas, kodėl taip buvo. Šalies kultūra vystėsi didžiuoliais žingsniais, jos vyksmą ne tik sustabdė, bet ir bloškė atgal okupacija, nuskurdinusi gyvenimą Lietuvoje.

Prisimintas prof. dr. Jonas Račkauskas

Kalba dr. Robertas Vitas, LTSC tarybos pirmininkas. K. Lapienytės nuotraukos

KRISTINA LAPIENYTĖ

Praėjusį sekmadienį, balandžio 22 d., Jaunimo centre susirinkome pagerbti Lituaniškos tyrimo ir studijų centro (LTSC) įkūrėjo ir ilgamečio valdybos pirmininko a. a. prof. dr. Jono A. Račkausko atminimą. Dalyvavo velionio šeima, draugai ir pažįstami, šv. Mišias tėvų jėzuitų koplyčioje aukojo kun. Jaunius Kelpšas. Vėliau susirinkusieji Čiurlionio galerijoje dalijosi prisiminimais apie profesorių.

LTSC tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas savo pranešime pastebėjo, jog J. Račkausko veikla buvo labai svarbi ir įvairialypė – jis buvo ne tik LTSC įkūrėjas, bet ir Jaunimo centro Tarybos pirmininkas, Lietuvių Fondo, Moksleivių ateitininkų, Švietimo tarybos, Istorijos draugijos narys. Būdamas visa širdimi atsidaęs lietuvybei, jis pasiekė profesinių aukštumų ir amerikietiškoje veikloje. Profesorius sugebėjo organizuoti ir suburti bendraminčius, siekdamas kilnaus tikslo – lietuvybės išsaugojimo – tiek LTSC veikloje, tiek redaguodamas „Lituanus“ žurnalą. J. Račkausko gyvenimo

Prisiminimais dalijasi ALT'o pirmininkas, adv. Saulius Kuprys.

įprasminimas būtų išsaugoti ir gausinti tą išeivijos archyvinį turtą, kurį jis taip entuziastingai vienijo ir kaupė. ALT'o pirmininkas adv. Saulius Kuprys kalbėjo apie J. Račkausko nuopelnus Lietuvos nepriklausomybės kelyje, o vėliau siekiant Lietuvos narystės NATO. Pasak S. Kuprio, J. Rač-

kauskas sumaniai laviravo tarp JAV politikų ir valdžios pareigūnų, kurie priešinosi Lietuvos įstojimui į NATO ir įdėjo daug pastangų tam pasipriešinimui sušvelninti. Dr. Augustinas Idzelis, ilgametis J. Račkausko draugas ir bendradarbis,

Kolegą prisimena dr. Augustinas Idzelis, LTSC Tarybos vicepirmininkas.

prisiminė jo talentą derinti puikius kulinarius ir organizacinius sugebėjimus – profesorius kelerius metus iš eilės Lietuvių fronto bičiulių stovykloje Dainavoje atliko vyriausio virėjo ir kartu paskaitininko pareigas.

Buvusi LTSC darbuotoja Skirmantė Miglinienė perskaitė užuojautas, gautas iš kun. Rimanto Gudelio, o taip pat iš Lietuvos edukologijos ir Šiaulių universitetų. Rimantas Dirvo-nis, prof. Račkausko draugas ir viršininkas kariuomenėje, nuotaikingai papasakojo apie jo sugebėjimą „iš mažų dalykų padaryti didelius ir iš didelių mažus“ ir prisiminė, jog būtent po J. Račkausko parašytų ataskaitų apie jų karinio dalinio veiklą ji buvo įvertinta kaip viena geriausių Amerikoje. Paminėjime taip pat dalyvavo keletas prof. Račkausko kariuomenės bendražygių, kurie irgi pasidalijo savo prisiminimais. Veteranai buvo pagerbti ir jiems padėkota už tarnybą šalies labui.

Ir nors susirinkta nelinksma proga, popietės svečių šviesūs prisiminimai užtikrino, kad profesoriaus J. Račkauskas buvo tikras Lietuvos patriotas ir mokslo žmogus, o jo gyvenimas buvo svarbus ir reikšmingas išeivijos lietuvių visuomenei.

Tarp paskutinę pagarbą atiduoti atėjusių – J. Račkausko kariuomenės bendražygiai (stovi).

Mirus brangiam vyrui, tėveliui ir seneliui

A † A
JOHN UTZ

reiškiame nuoširdžiausią užuojautą jo žmonai sesei MARYTEI, sūnui broliui ANDRIUI su šeima, dukroms – Aušros Vartų/Kernavės tunto vadovėms sėms ONUTEI ir STEFUTEI su šeimomis bei kitiems giminėms. Liūdime kartu su Jumis.

Aušros Vartų/Kernavės tuntas

Netekus mylimo vyro, tėvelio ir senelio

A † A
ALGIMANTO LANDSBERGIO

giliai užjaučiame mieląją TERESE, sūnus LIUDĄ ir ANDRIŲ su šeima, visus gimines ir artimuosius.

Su malda
Ritonė ir Teodoras Rudaičiai

Lietuvių Bendruomenės kolegai

A † A
JOHN UTZ

išskelivus Amžinybėn, reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai vs. MARYTEI, sūnui fil. ANDRIUI su žmona LISA, dukroms fil. ONUTEI su vyru fil. RIMU ir fil. STEFUTEI su vyru MATTHEW, anūkams, visiems giminaičiams ir artimiesiems.

Akademinio Skautų sąjūdžio centro vadija

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamentu. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500
www.draugofondas.org

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarti galima angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

**Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS**
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

www.draugas.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Standing Passengers Coffee House & Gallery** (1458 West Chicago Ave., Chicago IL) balandžio 28 d., šeštadienį, nuo 6 iki 9 val. v. vyks Steve Badausko meno darbų parodos atidarymas (paroda veiks iki gegužės 26 d.). S. Badauskas yra ne tik menininkas, bet ir istorinės lietuvių karčemos Bernice's Tavern (3238 S. Halsted St. Chicago, IL) savininkas.

■ **Balandžio 29 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centro Ritos Riškų salėje (Lemont, IL) vyks lietuvių tautinių šokių ansamblio „Grandis“ metinis koncertas „Buvome, esame, būsimė“, skirtas paminėti vaikų ratelio 25-mečio jubiliejui. Šoks visi ansamblio rateliai. Dėl bilietų skambinkite Rasai Zakarauskienei tel. 708-712-4931.

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija** praneša apie besikeičiantį Mišių laiką – nuo gegužės 1 d. šv. Mišios darbo dienomis

(pirm.–penkt.) bus aukojamos 9 val. ryte. Šeštadienio ir sekmadienio Mišių laikas nesikeičia (11 val. r.).

■ **Gegužės 20 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Čiurlionio galerijoje JC, Čikagoje, Lietuvių rašytojų draugija rengia literatūrinę popietę „Poezijos pavasaris“. Dalyvaus išeivijos poetai bei svečiai iš Lietuvos: poetas, filosofas, pedagogas Liūtauras Degėsys; rašytoja, poetė, „Nemuno“ žurnalo vyr. redaktorė Erika Drungytė; poetas, „Metų“ žurnalo vyr. redaktorius Antanas Šimkus. Bus rodomi dokumentiniai kadrai apie ankstyvuosius poezijos renginius.

■ **Gegužės 22 d., antradienį, 7 val. v.** Pasaulio lietuvių centre Lemonte vyks Pal. Jurgio Matulaičio misijos choro „Vyturys“ (vad. Darius Polikaitis) sezono užbaigimo koncertas. Visi kviečiami.

Balandžio 28 d., šeštadienį, 7 val. v. kviečiame į susitikimą su Paryžiuje gyvenančiu rašytoju, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatu **Valdu Papieviu**. Susitikimas vyks SLA 307 galerijoje, 307 W 30th Street, New York, NY 10001. Anot V. Papievio, pasikalbėsime apie kalbą, laiką ir erdvę, o taip pat išgirsime ištraukų iš jo kūrinių. Susitikimo moderatorė – kultūros atašė New Yorke Gražina Michnevičiūtė.

Gegužės 18 d. 8 val. v. Mirga Gražinytė-Tyla diriguos The MET Orchestra garsiajame Carnegie Hall (Stern Auditorium / Perelman Stage, 57th Street and Seventh Avenue, New York, NY). Programoje – Debussy, Musorgskio ir Čaikovskio kūriniai. Dalyvaus mecosopranas Anita Rachvelishvili.

ATLANTIC ExpressCorp.

**SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ**

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiausi
pristatymo terminai**

**Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
salis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkaustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
336 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankievičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Poezijos Pavasaris Čikagoje 2018

**Sekmadienį
Gegužės 20 d.
2 val. p.p**

**Jaunimo Centre
Čiurlionio Galerijoje**

DALYVAUJA
Poetai iš Lietuvos
Liūtauras Degėsys
Erika Drungytė
Antanas Šimkus

LRD poetai
Valdas Aušra
Daiva Valeria Karuža
Teresė Pautieniūtė
Vilija Vakarytė

Liūtauras Degėsys   Erika Drungytė   Antanas Šimkus

RENGIA LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJA
<https://poezijospavasaris.weebly.com>

Skautai akademikai kviečia į vakaronę.

*Penktadienį, balandžio 27 d.
*7:00 v.v.
*Ateitininkų namuose
1380 Castlewood Drive, Lemont, IL

*Filisteriai Chiapetta pasidalins įspūdžiais
iš Tautinės stovyklos Australijoje.
*Bus vaišės.
*Bendruomenė kviečiama

Turint klausimų kreipkitės:
Aušrelė Sakalaitė 630-243-6302
ausreles@comcast.net

Paul Gyls, gyvenantis **Olympia, WA**, tapo „Draugo“ garbės prenumeratoriumi. Šį skaitytoją „Draugas“ lankys dar vienerius metus. Nuoširdžiai dėkojame, kad skaitote mūsų laikraštį ir sveikiname tapus garbės prenumeratoriumi.

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

www.draugas.org

Pasidalinkite nuomone
facebook.
www.facebook.com/draugolaikrastis